

Niamuno Sargas

broliams Lietuwininkams žines pranešas.

Niamuno Sargas, Ragainėje kas pė-
nyčią išdūdamas, kaktūja prie arežiausiojo
pušto ar per gromatnešį apsteliūtas ant
bertainio meto 35 peningius, su prinešimu
į namus 50 peningiu. Ir pati laikraščio
spauštuvė priima apsteliavimus.

Apšakymai į Niamuno Sargą įstatomieji
kaktūja po 10 peningiu už kogn smulkeis
raštais išpausią eile ir yra šio laikraščio
spauštuvėje priimami. — Gromatas dėl
laikraščio rašomas priima redytojas Ra-
gainėje (Ragnit).

Nr. 1.

Ragaineje ketverge 1. januvarijū

1885.

Lietuwininkai užprašomi ant naujojo
metu bertainio apsteliūti kas nedelsę
išeinantįjį

Niamuno Sarga.

Wisi pustai, gromatnešei ir pati laik-
raščio spauštuvė priima apsteliavimus
už 35 pf., su atnešimu į namus 50 pf.
ant bertainio meto.

Nedysk „Niamuno Sarga“.

Šveiki naujus metus

zulauke!

Domydo psalmas 59.

(Š lietuvišką giesmelę išverstas.)

Išplešk mane, tu pone,
Napleštoju dantims:
Mane, pulku waldone*,
Wisiems apniuntantiems!

Prieš gaują neteisybės
Apgjtie tu mane,
Ir kraujo ir biauzybės
Jau ufsigeidusią!

Eztai, tykot rengias tyta
Manęs macniejie jau;
Nūprošnai tik, už dyką!
Jut neko nedariau.

Jie taišos, bėgineja;
Nekalts, nesibijau:
Diews man sius užtarėją;
Pabusť, apgjt tūjau!

Diewe, pulku waldone,
Pabusť, jūs aplantyk:
Jie wija wėrq, pone;
Tu jūs smarkiausei wyl!

*) „Pulku (t. y. dangiškuju pulku) wal-
donas“, yra tikras persištymas wardo: ponas
žėbaotas.

Jie ein, atein, prigauna,
Melūja wafare;
Kaip kunys loj ir spiauna,
Ir bėginej mēste.

Jie bėginej ir spiauna
Melus be išminties:
Lyg kardu, žodžeis piauna;
„Ras“, falc „mus girbės?“

Tu tik kartūta, Diewe,
Išjūsi ju melus;
Žmoniu alims taw plėwę
Nutraukus, jie pabus.

Žmoniu pulks ir macniausias
Raikints syl bus ant wis:
Kad mus užpuls burniausias,
Diews yr druta pilis.

Diews man yr maloningas,
Pagalbą man atsiūs:
Išwysiu tai džiaugsmingas,
Kad priešinink pražūs.

Diewe, jūs niš gaisjkie:
Žmones užmirštu weik,
Mace su įpausť, barstykcie;
Ekydu buť, kaip mums reik.

Reikims ir neteisybė
Yr, ką ju burnos kaut:
Gres lupu ir biauzybė,
Didysť, jūs sugaut!

Sutrik tu ju pawyda,
Neku pawerst, naikint;
Jokubo Diews, (tikwyda!)
Kad pons wisur aplint.

Teein jie, kur kas moja,
Lateina wafare!
Kaip kunys dar teloja,
Wakunams lyg, mēste!

Syk tur po dānos bėgti,
Jei nenorės pražut,
D tik tamšybėj rēkti,
Be Diewo walgio but.

Diews už mane kowoja,
Macnei, meilingai wis:

Giedosiu: jis kwoja,
Bėdoj jis yr pilis.

Diews rodo man gėrybė,
Giedosiu jam giesmė:
Diews man ir dūs stiprybė,
Dieja jo bus mace.

D-ras G. J. J. S. isz/Gr.

Tikriejie uždaviniai wotikškosios kultūros prie Niamuno.

(Priemazga.)

Meilės Lietuwininkams į jawo
kalbą ir jawo priegimtį reikia, idant wė-
nais padonais ir pakajingais ir kancrais
gaspadoreis namej pasiliktu: o meilės rei-
kia ir kitiems žmonėms į Lietuwininkus,
idant jiems hitą dwajikšją starbą nepa-
wydėtu, bet jiems pakajingai jūmi naudoti
ir pasidžiaugti linksmiai pawelytu. Ezitas
dalykas wis wyriausias yra ir wis iš
naujo wyriausiuju bus. Rods prieg tam
ir daugume kitu dalyku hita meile ir hi-
tas gero welyjimas weik tai, weik tai da-
ryti istengia. Wienas swarbus dalykas
butu ir nudalinimas tokio suprastino moflo,
kurs jau mažiusius gaspadorystės wertybė
tikrai apnyrestu mofitu. O tai wel kits,
ir užaugusiems gaspadoriams ne t kiti
nū wienintelei wotikškai mofancziu ir kal-
bancziu aplinkui keliauancziu gaspador-
stės mofitoju tikrai wotikštus pranešimus
parupinti, kuriūs daugiausioji dalis ir jau-
nuju, wienintelei wotikškai išsimokinusiuju
(beje hitie rasi menkiausei) tikrai netobulai
teikmano, bet ir jiems, jei ne burnos
moflą juju kalboje, ale nors keles nan-
dingaslietuwių kas knigas sustatydinti, pa-
gal furias ir gaspadorystės moflas jiems
ne tikrai wienas pripratimo dalykas, be
jokios augštesnios mislies pasiliktu, ale ir
ne swetimuju pranešimu nesuprantamųjų
žodžių tikrai iš wieno darbu paslui dary-
mo be mislyjimo į wieną žodžių paslui
darymą be mislyjimo pawirštu, ale pagal
furias ans sentėwiu padūtas gaspador-
stės budas, kurs jut tarp Lietuwininku
daug graziu waisiu wis yra ušpės ir dar
nepa, pagal musu esję augštesnįjį pa

žinti daugume daiktų su česū pamazi pagerinamas butu. Dar Lietuvininkai pagal savo sentėvių padavinimus čė ir ten tokią gąspadorystę tur, kad mos wienas Wokietis tarp juų geresnė arba tik tai tokią gerą tur, kaip jie. Wokistkioji kultura, suprantama: tikroji wokistkioji kultura prie Miamuno tegelbt Lietuvininkams ir tokiu būdu savo stoną pagerinti, o tokiu būdu wisai ne „išnykti“, bet įpaczei wis turtingesneis ir naudingesneis wokistkiojo cėcoriaus padonais pasitoti. Diewas tq dalyk tegelbt!

Daug rasi ir musu zokandawėjei gal ištaišyti, jeib ufiu pardawimas nors wienu būdu mažumą butu trufdinamas. Atpirkimo teishbe, kaip tarp žydu (žiwet Rutos knigose), rods ne galima įwesi! Ale zokandawėjei galetu itaišyti, kad kožas toks pardawimas iki kofio pasitayto česjo turetū buti atstatomas, jeib ne toks žydas (arba žydu draugas) wieną wakarą su kofiu ufininku alaus arba wyno atfigerdamas, arba labiaus jį tikrai prigirdidamas, jo gražųjį ukelį nū jo wisai iš nezinu pirkti galetu, o rasi tokiu būdu, kad ans bėdžius gal jau sekancziąjė diena, tikrai pagiriomis budamas, jį wėl norėtu atpirkti. Toks zokanėlis, o rasi kelintis kitišai su tūmi pacziu mēriu (zokandawėjei apie tai tur geriaus apsimištiti), ir tai priklaushu prie tikruju uždawimu wokistkiosios kulturos prie Miamuno.

Czia rasi nebus per wiršų ant wieno daigtelio nurodyti, kurs czia ir ten daugumui mažųjų gywatininkū labai parwojingu yra išsirodus: tai yra juų pasi- laitymas su žydeleis, iš Wastolijos įtrau- tuseis. Atšibastis toks žydelis per rubezijų nėso neturedamas, kaip sawo krepšuką su Diewas žino kofiu wisofiu fromu. Iš- weržia pas žmonelius: pardūda, perka czia ir ten, o su sykiu nors tokiu turtingu yra pastojęs, kad kofius pabalūse saw bu- telį ir rasi žemės murgelį gal nusipirkti. Diewe but su žimi! nei wienam nepar- dētime jojo garbingą pelną, nei toliam rasi tik taip pat sawo wėdo prafaitė nors persibascziusiam nū wienos wietos iki kitos! Gerai, kad butelį garwo. Ale dabar jau pradeda ir ant augtėsiu daigtu mišyti. Dabar jau iš krepšulininko, iš taworin- ninko ir piningininku yra pastojęs. Pažy- czyja kaimynams, mažiems Lietuvininku ufininkams, Diewas žino, ant kofiu tresu. Lietuvininkas bene prisiulo sawo tresą užmokėti. „Ei, yra dar wis cėse gana, broiuzi“, sako bene meilingasis žydukas, Lietuvininkas rasi syki išleidžia anūs pi- nigelius karcziamoje, o kita syki rasi toks gatawas nėra, sawo tresą užmokėti, bet užsitrukina ir wis giliaus į stolas įšibreda. Žydukas laukia, kaip moras musės, iki kol jo česas bus. „Stai dabar turi užmokėti, man labai pinigų reik“, sako. Tai bus „aukcijonas“, pardawimas, ir bėdnasis Lietuvininkas nusibasto nū sawo ukelio, ir pastoja liūsininku. O žydukas ar pats atsisėd jo wietoje, ar (daugiau- sei) su didžia wininge wėl pardūda ano pa- ties kiemo žmonėms, kurie jam kelis tu- stanczius daugiaus užmoka, ne kaip jis pats yra dawęs. Tai wienu grafi gywata yra šalin, ir tiek ir tiek doleriu taip pat yra šalin iš kiemo, kaip jau pirma tai bu- wau aprašęs.

Kofiu būdu gal „kultura“ toki nu- sidawima, kurs taip tankei atfiktartoją, truf- dinti? Ar su aštreis zofanais prieš baistas pa- lufanas (Wucher)? Rods tokie czia rasi gelbės daugiaus, ne kaip prieš didžiūsius lupitus — ale lupikai ir mažieji labai ktrus yra ir tik išweržia. Ar gali įtrau- kima žyduku iš Wastolijos kofiu būdu trufdinti? Rasi ir yra galima. Ale kol anie žydukai ne kaltai sawo fromo par- dawimu minta, taip ilgai ir sunkei ir prieš teishbe rodos esant jiems toki įtraukima wisai uždrausti. Rasi zokandawėjei czia mentiaus gal daryti, ne kaip tikras mok- slas. Rudikei tankei labai daug nenau- dingu ir nereikalingu daigtu „mokinosi“, beje, sako, kad tikrai „mokinasi“, ale tie- soje tokius dywinus swetimus žodžius pa- stui knėla ir nū wiso tokio taip wadinamo „moklo“ rasi jau wienu metą po išejimo iš builes wos wienas iš anu swetimuju, nesuprastuju žodžių atmintyje yra pasilifes. Tai toki nenaudingą moklą apie wisofius nesuprantamus daiktus nunėst ir labiaus mokit lubilius taip, kad jie prie rokawimo ne tikrai tejeretiktai su negyvais skaitleis, bet su gyvais daigtais rofuti pasipratintu. Daryk kad jie suprastu tikrą wertybė pi- nigeliu; išguldyt jiems, kad jie su kožu- paisai ir nenaudingai numetami doleriu ne tikrai aną dolerį numeta, bet ir wisą, tą ans ilgame česė butu galejęs užpel- nyti. Dūt jiems toki gywą ir lengwą dumojimą, kad ir kitu daigtu wertybė ir swarbumą ir toliniausiūsius ant kės kito pasinešimus, lyg akies mirksnyje nuspreiti ir norėte su wisa sawo galybė norėtu, ir galete, kiel galima, galetu. Ale tai tikrai ir praktiktai tikrai juų kalboje yra gali- ma, kur jie wisą tikrai swranta, ir kur ne su stambanczais žodžiais, bet su swar- beis ir gerai permanytais daigtais, rofija. Tai wistas žmones prie tikros gąspadorys- tes pripratīs, ir yra daug swarbesnis ir wertesnis „kulturos“ uždawimas, ne kaip trimytawimas,

(Dar ne wistas.)

Musu kaimynų žirdingybė.

(Priemazga.)

Toliaus rašo Frankfurtikis nedelra- tis: „Jei papasakojimas pono Wycherto teishbe yra, ar tai ne iš sawes išsimano, kad įpaczei Lietuvininku laukininku sto- nas prazutyje randasi, kad jis sawo ufi nešmano išlaikyti“, kad „šie žmonelėi sawo prapūlimui pawesi“. Ar gal „kita pastuioji koma dėl gimines bėwio, kitas žingninis prastumas iš gimines wietu, žintus, rasi tukšanczius metu senu, kitas pamirimas, kunui dar stipriam esant, kita wėžlybystės prazutis dėl wisikto nesijino- jimo teisiu būdu gąspadoriktai išsilaišyti“ — ar tai gal kas kita buti, kaip žmoniu dušios pažintojui mokslas weikimo da- lyku, nusidawimu rašytojui ir giesminin- kui waldymas amžinosios teishbės? Už- baigimas yra tada priegimties reikalingu- mas, ir Wokietzei tada wėl karta sawo civilizatoriktaje (apšwieczancziąje) pasiun- tynštė išpūdo, jei jie je waro ir ant sawo gero išnaudoja.“

„Ir to dėl ponas Wychertas ne- primalo teishbė turet? Juk jis yra gar-

bingas raštininkas ir — kaip patšai sako — tris metus taro šiu prazumanczių žmonių gyvenės. Nū šio pamato jau ir „Lietuwikškie nusiđawimai“, arba su įžanga swarbiu priedu prie „kulturos nu- sidawimu“ kritikos įziurima ir warto- jama. Taip tarp kitu praplatintame ir garbinamame „Magazin für die Literatur des In- und Auslandes“. Kaip wyras, kursai taip pat Lietuwininkus pažįsta ir to dėl swiriantį judyimą gal saw pasi- weltyti, apšneša J. C. Poestion'as Wyne pustrecziuos skilties ilgame suraše „Lietu- wikškusius nusiđawimus“. Ale ką sako šisai teishfus kritikas? Nėso, wisai nėso. Jo kritikškas darbas yra tik įuglaudimas daugiau- sei žodis į žodi iš Wycherto įžan- gos nurašytu įuglaustiniu (šakiniu, šak- mu). Toktai wienof skaittytoji neiš- dūdama, taip kad šisai išwadziojamas yra wertyti, ponas Poestion'as tą wisą iš sawo paties žinės sataš. Kur Wycherto žodžiams sawo paties žodžius pridėda, nusidūda tik, idant bėdžius Lietuwininkus wisai prastais padaryti. Taip šisai kri- tikas pasidrišta rašyti: „Kas smutniausia prie to dalyko, yra tai, kad prie to apie gražią, stiprią žmonių gimine yra kal- bama, kuri per sawę dar ilgai galetu gywa buti, ir kad Lietuwininkai per sawo piktą gąspadorawimą, sawo prieš- gynyštę ir išdykumą, sawo pasi- leidimą ir piktą bė-“ patys daugiau- sei prie sawo prazu- wimo pridėda! Kritiku yra išpūlusi, kad Wychertas nū to wiso, tą įžangoje apie Lietuwininkus sawo papasakojimūse, kurie tik paweikšlai jo pirmiaus pastatytions ištirimams tur buti, priežastimis weikimu ir atsitikimu pridėda. Wisos moterikštes yra didei gero nepalyginamo karaktėrio, ir Gryta bei Ewė ne per sawo išdykumą ir pasileidimą ant judymo misliu pareina, bet per sawo meilę. Prie wyru yra daug ne gerai; ale ir šie išwadziojami ant sawo paiku ir piktū weikimu ne per gimines kliaudas, įžangoje aprašytasias, bet per netiktus aspirowimus, per kartais wisai nesuprantamą tmailumą, ir per pasilaiky- mus, kurie berods prirodyti, ale ne ganė- tinai yra išguldyti. Kritiku Poestion'ui kita aplintybė wisai rodosi neipulsi; tam priešais pailgina su piktadejysiemis papa- sakojimūse aštiausias įuglaustines įžan- gos ir pareina su toleis mono daigtais iki wisutinios įuglaustines: „Kur kitos prieprowos ir piktybės (wisofijos priega- wystės, prigawikšti sušnekejimai ir ne- teisios priestigios primėstos) regelba, prie žmogjudystės per pucšką, kirwį, žiurkšoles ir t. t. griebiamo“. Ar gali baisesniu žmonių besimišyti? „Tik karžygstė ir drasa ir ju šiltas patiriotijimas“ — nū to wienof „papasakojimūse“ taip pat nėso, bet tik įžangoje mažumas šakytas — „mumis jiems kiel tiek prielankės padaro“. Ir be gedos šisai piktai rašantysis kritikas priduria: „Wos begalejo pasauttėsnėplunkna nowelistikštam suwartojimui tu pasakū rastiesi kaip toji Ernesto Wycherto... kursai ne wien puše Lietuwininku bicziuliū yra, bet ir kelis metus tarp šiu žmonių gyvenės ir ju gąspadoriktajį, draugystikšajį ir ti- toki pasilaikymą dawadnei tardes“. Šisai taip dailiu prižiuretoju kaip kaimynų pa-

*) Matai, kaip rašo!

Red.

*) Tai, tokie mes esame!

Red.

pafafotoju pasirodė. 'Papasafojimas tur pasiliekancią wertybę', ale wyriausci ir wertyngus priedus prie kulturos nusidawimu.' (Dar ne wistas.)

Gromatės nuo Norwegių kalnų.

III.

Mielasis prieteliau!

Tu taip pat rašei apie tai, ką tu po atiu tokio sudžios — ne turtiško kadsio — sulaukęs. Apie tai turin atšilipti, kad, jei toks sudžia, man begirdint, butu įsėjęs, kad gerai būvus, arba teisu, kad toks ir toks toji ir toji Lietuwininką tokiu būdu mušęs, aš toki sudžia nu wieno sudo iki kito, nu wieno galo Wofietijos iki kito, kol mano ranka rąšyti, arba mano burna kwapą traukti įslingusi butu, pagal musu žolanus i rofunda traukti nors buciau bandes. Ir ikganytojas pats ir awashtalas Powilas atšiwadino prieš musima. O dar yra sudžios Berlyne — o tai ir Lietuwininkas turėtu žinoti. O jei dabar keli žmonės tarp musu mus bene ir mie-lai paturkinti norėtu, taip kad kelintas urėdininkas tada su tikrai senowikšu Turku paša susilginti galėtu, tai tik dar neesame Turkijoje, dar Wofietijoje. Me rods jau ir Turkijoje ans cžesas yra pro šalį, o ir kol truko, (būtime teijus ir Turkams!) tik ir tada jau ten nors nei wienas ne-gaišino krikščionis sawo kalboje melstiesi, wėrą mokytiesi, kalbėti ir rašyti norincius.

Welytina butu, kad kožnas Lietuwininkas, kirs tokius smutnus nusidawimėlius yra sulaukęs, jūs pranėstu ir parąšytu, idant wiasas swėtas tikrajė wertybė anos (ne tikrosios wofiskijos, bet) kas žin tokiu žmoni daromosios kulturos, ir kas žin tokiu žmoni taip aughtai giriamosios „kulturos“ išpažintu, nu kurios musu bėdnoji lietuwystė, pagal kelis mokytus ponus taip neatwadintinai atmešta ir atširta tur buti. Tokie nusidawimėlei labai brangi pagalba bus wienai bufenczei musu himtmeczio, ir ipaczei tokiu pažistamu kampučiu, „kulturos“ istorijai (nusidawimams)!! Swėtas kartunta teijybė tik išpažis.

D-ras G. J. J. S. isz/Gr.

Per žwalgą.

Į šwetur.

Prancūzija. Trubnos žinės iš Rynos Prancūzams pareina. Myrei žalneriu eiles taip iškretino, kad nė mįšyti nėra apie kariawimą su Rynėžais. Su didžiausia nekantra laukia pahaspos iš tēwiflės.

— Laikraštis „Gaulois“ patikrina, kad ir Prancūzijoje biose dienose žalneriu kazeruose socialdemokratikšu rąstu jieškota. **Englantas.** Wos wienas dynamito atentatas Liundone nutiko, jau ir apie fitą girdėti. Windsorą gelkseldwaryje wiena pafeta plyšusi, kuri paku ruimą fugadino. Mįštyjamą buf tai dariusi ta pati ranka, kuri aną tilitą paplaikinti bandžiusi. Englantas jau regis nebeįstengs tās pitadejus jwalydyti.

Austrija. Wyne Eskomptės banko kases užwėzdas Jauneris prapūlęs. Jo kaseje trūktu per 2 milijoni anšinu. Rąp dabar pritrta, Jauneris wiename Wyne

priemėstyje nusikūmęs; prie jo tik 24 anšinai berasti. Szifai bankas dabar iškisęs. Žaludytieji pirinagai, 7 milijonai anšinu, kuriu 2 milijonu prapūle, palengwa išmokami.

Moskolia. Įš Mustawos (pradžia 14. num.). Apie 7. adnyą wafare, kaip kad butu būmę sukwiesii, suėjo i 200 studentu ant strasiņojų Bulwaro ir emė smarkei šwilypti ir kelti trenksmą. Keliatas studentu mėgino išilaukti i kiemą spauštūwės „Moskowiškija wedomosti“, kuri ne toli nu ten buvo, bet negalejo, nės durns buvo užrakintuos ir jas saugojo daugybė tarnu ir pulicistu. Tarpduryje susimūšio studentai su sargais. Tāmi tarpu atlekė himtas kazoku, kurie emė kapoti knutais. Studentai kazokams atsimokėjo sawo lazdomis ir mėtydami i jūs almenimis; kazoku perbėtinis tai matydamas lėpė traukti kardus ir taip apnitti susirinkusiusius. Dabar czia radosi bašumas; kaip pasiūtę žalneri pūle ant studentu, lapojų sawo kreiwomis koblėmis i kaire ir dešine pusę ir sužeidė daugiems studentams, o labiau-sei studentikėms, galwas ir peczius. Keliatą maistininu iie sujodinėjo; studentui kūrš buvo kazokui gerai faili išpilęs, galwa tapė perfelta. Žalneri ant galo apšiautę wius maistininus, kurie besimūšdami nebūwo pakrite, padarė keturkampį ir warė jūs kardais lapodami i kalėjimą dėl išsiuntimo i Siberiją. Ten uždarė 110 studentu ir 23 studentikės. Pulicijai neuštelto suimti tūs 133 žmones, ji tą paczią naktį suėmė daugiaus ne kaip 150 studentu ir wafar ir šiandien dar tebegaušo studentus. Wisur žalneriams ir pulicistamsėjo i pagalbą mėsio gywentojai ir darbininkai.

Petrail. 27. dēc. Pagal pulicijos padawdyjimą wisi statytojai, pirmi ne kaip spauštūwę praštoja, tampa perkratomi. Pulicija mįštyja per tai pasleptąsias spauštūwės, iš kuriu daugybės maistikšu rąstu išeina, užslupti.

Spanija. 29. dēc. žemės drebėjimas didesniąjė dalį Granados mēsto išpuštyjo. Wienas žonas katedrales i žemę įsileido; Sewillos ir Giralbos katedrales taip pat paikšadytos. Neturiamė kieme daugybė žmoni nužuwo. Safoma, kad per tą drebėjimą 266 žmonės i nepalaimą parėjo.

Amerika. Naujorkyje 20. dēc. išsiwerzė ugnis, per kurią 13 žmoni gynyti patrotyjo. 110 waišu nera surasta; kur jie dingę, nėkas nežino.

Įš Wofietijos.

Berlynas. 29. dēc. Kunigaikštėnė Bis-markėnė šweikatos dėlei i pietus pasidūsenti, jako ar i Rajhrą ar ant Madeiros šalos. Cēcorystės kancelerio lėforius mēlyjās, kad ir patšai kanceleris su ja keliautu ir ten wien dėl sawo šweikatos gywentu.

Leipcihs. 22. dēc. Browa Ryderwalto atentatu pasibaigė. Cēcorystės judas prąsudyjo Reinsdorfg, kirs mišgą atentatą sudumės ir sawo draugams ikaikšines, ant smerczio ir 15 metu baudžiamos kalėjimo, Bachmaną ant 10 metu baudžiamos kalėjimo, Ruppą ir Rūchlerį, kuriūdu pagal piktadėju sudumimą butu turėjusiu degimo žniurelį užkurti, ant smerczio ir 12 metu temnųzijos, o Holzhauerį ant 10 metu baudžiamos kalėjimo. Sōhnger'as, Reinbach'as ir Tōlner'is išejo walni.

Įš Vietuwos.

Ragainė. 25. dēc. Trumpai pirm kalėdu nudegė Materninukse ne toli Kraupikšos dwieju utinintu kelios trobos. Wienam utinintui wisi iškultieji jawai subegė, o antram wiasas žieno žopostas. Smutnos kalėdu šwentes!

Tilže. 23. dēc. Wafar wafare lantrostystes butą bandė nefuršai iš baudžiamos kalėjimo paleistas kalinys apwogti. Žifai buvo langą išspaudes ir i widų ilipes, o jo draugas laukė daboti pasilikes. Wagį wienof buvo kaimynyšteje pamatė įlipant. Sugautąjį paklausus, ko cze jieškijos, atšiliepes, jog norejės pasu pasiwogti. Jo draugas paįprudes.

— Nū 1. jan. eina wofiskafis konzerwathwu laikraštis „Volksfreund für Litauen“ nu Mauderodes šalim. Įš gauna i spaudą ponas J. K. Sembrzyckis, iš gimines Mozuras, kuršai ir pirma Osterodeje išejusijį mozuriskąjį laikraštį „Mazur'q“, apie kuri nesenei su sawo šlaitytojais placzei pasikalbejome, sawo naujėi įtaisytoje spauštūwėje išeis.

— Nū 1. jan. tarp Pajėgiu ir Stoniškū prie Jekštėrtiu taps įtaishta nauja gelkstelio apšistojimo wieta.

Szilokarcziama. Užlietėnūse ir Gaideliūse yra naujos pušto agenturos įtaisytos; pirmoji tur agentu karcziaininką Gronawą ir yra su Zuknaciū puštu suwienyta, o antroji tur agentu karcziaininką Piupingą ir yra su Szilokarcziamos puštu suwienyta.

Turganės prekia iš Tilžės.

	27. dēc. 1884.	M. 3	M. 4
Rwiecei, 42 1/2 filogr.	5 50	7 —	
Rugei, 40 filogr.	4 50	5 50	
Miezei, 35 filogr.	3 30	4 80	
Awijos, 25 filogr.	2 80	3 40	
Žirnei } rainieji, 45 filogr.	6 —	9 —	
} baltieji, 45 filogr.	6 —	8 —	
Sēmenei, 35 filogr.	—	—	
Tymotai, 50 filogr.	16 —	—	
Roputės, 45 filogr.	2 20	—	
Swieštas, filogr.	1 80	—	
Kiaukėi, kapa	2 75	—	
Pywas, ettoliteris (100 lyteriu)	24 —	—	
Brangwynas, } ettoliteris	28 —	—	
} lyteris	—	30 —	
Kiaulėna, filogr.	1 —	1 10	
Kautėna, filogr.	—	80 1 —	
Werkėna, filogr.	—	80 —	
Awincziāna, filogr.	—	80 —	
Krāpai prąstieji, filogr.	—	34 —	
Awiju krāpai, filogr.	—	44 —	
Szienas, centneris	1 90	2 30	
Sziaudai, kapa po 600 filogr.	18 —	24 —	

Berlyniškis rublio kursas.

100 rubliu:

22. 210,55 mf. 23. 211,40 mf. 24. 211,15 mf.
27. 211,25 mf. 29. 210,35 mf.

Karaliaucziāns špyrtus. 29. dēc.

10000 % 41 mf. 50 pf

Savo gerai zurtėrūtaję

materijoles tavoru padetuve

prisiulau atkartotinai noringam padabojimui, ipaczei: **cukoriaus, muszkebodes, kapijos pupu, muilu, tanku, zvakiu ir geriausiosios amerikonszkosios svetlyczios petrolijos** ant numazintu be galo pigiu prekiu.

Noringo ėmimo praszo

A. F. Leppert'as

Ragainėje.

Knygu Ipaustuve J. Syberta

Ragainėje, ant turgaus 180

prisiūlo Lietuvininkams pagatavoti visokių spaustuvių dalykus; spauda (druką) **knygu, knygučių, visokių apsakymu, patvietimu** t. t. ant įvairių medžių, ant medžio, ant kietųjų, šermeniu; miešiu (visų) kortelių, **lietuviškoje, mokymoje** ir kitose kalbose kiti pigiausiai, greičiausiai ir dailiausiai atliekama. Uždaviniai iš kitur reikiamai pagatavijami.

Meilei pasitiekdamas su uždaviniais nu Lietuvininku galėjęs pasiūlyti pasirašo

su pagarbe

J. Sybertas.

Gaspada Auguto Paarmann'o

Tilžeje, netoli gelžkeldvario,

tur 12 keičiui stubu ir yra visų kum, to svečias tik pageidautu, aprupinta. Staldu kofia 30 arklių randa; yra ir vežimams pasiūres. Prekios tančiaus aplankant labai žemos. Tarnaujantieji kalba lietuviškai. Pasiūcemoja keičiuiams reikalui atfirandant.

Hôtel de Péterbourg,

Tilžeje, angštoje ulchezioje,

prisiūlo nakvyni ir gyvenimui su savo visų kum aprupintu restoracijonu. Padorei itaisytos stubės nu 75 pf. iki 1 mf. 50 pf. kaip ir staldu kofiams 20 arkliams randama. Visi toje gaspadoje tarnaujantieji išmano lietuviškai. Reikalui atfirandant keičiui teneina pro šalį.

AUSZRA, laikrasztis iszleidžiamas Lietuvos myletoju,

kasztūja ant metu 4 mk. 50 pf. su prisiuntimu į namus.

Praėjusių metu Auszra kasztūja 3 markius.

Gaunama prie Martyno Jankaus Bitėnuse per Lumpėnus (Lompönen).

Iszl. idžia ir už rėdystę atsako J. Sybertas Ragainėje.

Mylimieji brolei Lietuvininkai!

Atsiranda dar tarp mūsų tokiu Lietuvininku, kurie taip įsant daugiaus nežino, kaip tik apie Riečių dūbų, o toliaus, tai šalo jau, Muzėkų su prarais malbė ir gyvena. Taigi Lietuvos nusidavinus geriaus pažinti gauti norintiems, apšima M. Janus iš Bitėnu per Lumpėnus ant kietvieno Lietuvininko prašymo aplink Lietuvos nusidavinus pranešimus laisyti. — Artesnę žinę dūda Niamano Sargo rėdystė.

Nuvelno diplomas: Zürich 1883.

Aufsinės medalių: Nizza 1884;

Krems 1884.

Baistu daigtai

4—200 stakų grajų; su ekspresijonu, mandolyne, barabanu, varpelis, kastanjetimis, dangaus balais, ar su grajumi t. t., ir be tuju.

Baistu dezes

2—16 stakų grajų; toliaus nėsėjės, cigaru stovėles, Šveicu butukai, fotografijų albumai, rašymo patalpai, pirštinių špinutės, gromatų apšukintojai, šveicu vėžės, cigarinės, tabakinės, darbo stalai, pšezės, pyvo stiklai, krasės t. t., viskas su muzika. Visados, kas naujausia ir geriausia, ipaczei kas kaledu dovanoms tiuka, prisiūlo

J. H. Helleris, Berne

(Šveicijoje).

Tik staczei parsirašydinant už tikrbe užstov; iliustruoti prekių raišiai siunčiami frankerūtai.

1881 m. gegužės 1 d. išleista 20000 egzempliarių. 1881 m. gegužės 1 d. išleista 20000 egzempliarių.

PASLĖPTAS LIGAS

gyda pagal naujausią moksliszką isztyrimą, ir pikčiausiuse atsitimuse, pavadinimo negaiszindamas; taip pat ir piktasias silpnybes paslėptu jau nystė grėku (onanijos), gysleliu (nervu) sugaiszimo ir negalėjimo (impotencijos). Didžiausias užtyėjimas. Praszoma plataus ligoi praneszimo.

D-ras Bella,

sanaris moks. draugysziu ir t. t.
6, Place de la Nation 6. — Paris.

Padabotina.

Nuomiruliu meszlungiu & ant gyseliu sergantieji randa tikrą pagalbą per mano gydymą. Atlyginimas tik po matomu pasisekimu. Gydymas su rasztu. Szimtai pasveikė.

Už įpatiskus pasisekimus per Prancuzu mokslu draugystę su didelia auksine medalija 1. klaso apdovanotas.

Prop. d-ras Albert'as,

6, Place du Trône, — Paris.

BERLINER NEUESTE NACHRICHTEN

Unparteiische Zeitung

Billigste Berliner Zeitung

Täglich auch Montags. — Ausführliche politische Mittheilungen, objectiv, mit Wiedergabe interessanter Meinungsäusserungen aus der Presse aller Parteien. — Nachrichten über Theater, Musik, Kunst, Wissenschaft; Gerichtshalle, locale Nachrichten. — Spannende Romane. Sorgfältige Börsen- und Handelsnachrichten. — Vollständiges Berliner Coursblatt. — Lotterielisten. — Amtliche Nachrichten. 6 (Gratis-) Beilagen: 1. Neueste Berliner Fliegende Blätter (illustriert). 2. Unterhaltungsblatt. 3. Die Hausfrau. 4. Zeitung für Landwirthschaft und Gartenbau. 5. Neueste Moden (illustriert und Schnittmuster). 6. Verloosungsblatt, (betr. Obligationen, Prioritäten und Anlehensloose.)

Probennummern gratis u. franco

52 Bogen 12 Mark. 27 Bogen 12 Mark. 100 Bogen 12 Mark.

Statydia ir spauzdina J. Sybertas Ragainėje.